

Odraczanie terminu zapłaty czynszu

Sposób na COVID-19 w mieszkaniówce. Krótki przewodnik

Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej

Warszawa, październik 2020 r.

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Zespół autorski:

dr Aleksandra Jadach-Sepioło, <https://orcid.org/0000-0002-9464-9649>

dr Alina Muzioł-Węclawowicz, <https://orcid.org/0000-0001-6819-3644>

Hanna Milewska-Wilk, <https://orcid.org/0000-0003-1071-5280>

Redakcja:

dr Aleksandra Jadach-Sepioło (Instytut Rozwoju Miast i Regionów)

Ilustracje:

Anna Kiedrzynek

Wydawca:

Instytut Rozwoju Miast i Regionów, ul. Targowa 45, 03–728 Warszawa

Adres korespondencyjny: ul. Cieszyńska 2, 30–015 Kraków

Tel.: (00 48) 12 634 23 22 wew. 28

fax: (00 48) 12 633 94 05

www.irm.krakow.pl

ISBN (e-book): 978-83-65105-54-7

Opracowanie zrealizowane przez Instytut Rozwoju Miast i Regionów na zlecenie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, Departament Programów Pomocowych, w ramach umowy nr DPT/BDG-II/POPT/5/19 z dn. 4 lutego 2019 r.

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Spis treści

Informacja.....	4
Wprowadzenie	4
CZEŚĆ I. ODROCZENIE TERMINU ZAPŁATY CZYNSZU W PRAKTYCE SAMORZĄDOWEJ	6
1. Jakie rodzaje ulg w spłacie należności czynszowych są możliwe w polskim prawie?	6
2. Na jaki czas odraczany jest termin zapłaty czynszu?	8
3. W jakiej formie następuje odroczenie terminu zapłaty czynszu?	8
4. Kto jest uprawniony do odroczenia terminu zapłaty czynszu?.....	9
5. Czy informować o możliwości odroczenia terminu zapłaty czynszu?	9
6. Czy do uzyskania odroczenia terminu płatności potrzebne są specjalne dokumenty?	10
7. Czy istnieje próg (wysokość zadłużenia) do której można zastosować odroczenie terminu płatności?	10
8. Czy odraczanie terminów płatności zaległego czynszu jest skuteczne jako narzędzie restrukturyzacji zadłużenia czynszowego?	10
9. Czy sprawdza się odroczenie terminu płatności w powiązaniu z zamianą mieszkania na mniejsze?.....	10
10. Z jakimi elementami łączy się odraczanie terminu płatności w całościowych programach ograniczających zaległości czynszowe w komunalnym zasobie mieszkaniowym?	11
CZEŚĆ II. ODROCZENIE TERMINU ZAPŁATY CZYNSZU W CZASIE EPIDEMII – PRZYKŁAD HAJNÓWKI	11
1. Na jakiej podstawie następuje odroczenie terminu zapłaty czynszu w Hajnówce?	11
2. Na jakich zasadach i komu odraczany jest termin zapłaty czynszu w Hajnówce?.....	13
3. W jakiej formie można złożyć wniosek o odroczenie terminu płatności czynszu w Hajnówce?.....	14
4. Czy do uzyskania odroczenia terminu płatności w Hajnówce potrzebne są specjalne dokumenty?.....	15
5. Czy informować najemców komunalnego zasobu mieszkaniowego o możliwości odroczenia terminu płatności czynszu w czasie zagrożenia epidemicznego?	15
REKOMENDACJE	18
Załączniki.....	20
Załącznik nr 1. Wzór uchwały w sprawie szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych, mających charakter cywilnoprawny, przypadających gminie lub jej jednostkom organizacyjnym, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organu i osób uprawnionych do udzielania tych ulg.....	20
Załącznik nr 2. Wzór wniosku o odroczenie terminu płatności jako formy udzielenia ulgi w spłacie należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym.....	36

Informacja

Wszystkie proponowane rozwiązania czy dokumenty/materiały muszą spełniać Standardy dostępności dla polityki spójności 2014-2020

https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/media/55001/Zalacznik_nr_2_do_Wytucznych_w_zakresie_rownosc_i_zatwiedzone_050418.pdf.

Wprowadzenie

W kwietniu 2020 r. Instytut Rozwoju Miast i Regionów rozpoczął na zlecenie Departamentu Programów Pomocowych Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej badanie problemów, które po ogłoszeniu pandemii ujawniły się w dziedzinie mieszkalnictwa, w szczególności w zasobach komunalnych miast. U podstaw badania leżały obawy wyrażane przez środowisko samorządowe, że ograniczenie zwykłych form działania firm i życia obywateli będzie powodować różnorodne zaburzenia w sektorze mieszkaniowym. Jako jedno z najpilniejszych wyzwań w tym zakresie zidentyfikowano powiększenie skali zadłużenia najemców w gminnym zasobie mieszkaniowym. Zaobserwowane najpilniejsze wyzwania uszczegółowiono, starając się rozpoznać specyfikę problemów i ich wariantów w tych miastach, które wskazały dane wyzwanie jako pilne. Do współpracy przy analizie specyfiki problemów związanych z zadłużeniem czynszowym zgłosiły się 23 miasta¹: Chełm, Cieszyn, Elk, Głogów, Goleńów, Grajewo, Hajnówka, Jelenia Góra, Konin, Krosno, Mielec, Nisko, Ostrowiec Świętokrzyski, Przemyśl, Skarżysko-Kamienna, Starachowice, Świdnik, Świdwin, Tomaszów Mazowiecki, Zawiercie, Ząbkowice Śląskie, Zgierz, Żywiec.

Na podstawie pogłębionych wywiadów zaplanowano opracowanie serii krótkich przewodników, dotyczących szczegółowych zagadnień związanych z powiększaniem skali zadłużenia najemców w gminnym zasobie mieszkaniowym. Seria obejmuje szczegółowe przewodniki – algorytmy bazujące na doświadczeniach najczęściej jednego miasta pod tytułem „Sposób na COVID-19 w mieszkaniówce”:

- „Sposób na COVID-19 w mieszkaniówce: Obniżenie opłat za dostarczanie wody dla najemców lokali mieszkalnych” (Ostrowiec Świętokrzyski),
- „Sposób na COVID-19 w mieszkaniówce: Przyspieszenie odpracowania zaległości czynszowych” (Świdwin),
- „Sposób na COVID-19 w mieszkaniówce: Obniżenie stawki czynszu na wnioski najemcy” (Konin),
- „Sposób na COVID-19 w mieszkaniówce: Odraczanie terminu zapłaty czynszu” (Hajnówka),
- „Sposób na COVID-19 w mieszkaniówce: Możliwość ubiegania się o wsteczne przyznanie dodatku mieszkaniowego” (Nisko).

Do Państwa rąk oddajemy jeden ze szczegółowych przewodników. Każdy z nich został opracowany w podobny sposób. Najpierw przeanalizowaliśmy przykład zastosowania rozwiązania (tytułowego „sposobu na COVID-19 w mieszkaniówce”) w konkretnym mieście, następnie opracowaliśmy na jego podstawie przewodnik, poszerzony o ogólne tło omawianego przykładu na podstawie praktyki polskich samorządów. Zestawiając doświadczenie konkretnego miasta oraz wnioski z ogólnego

¹ Spośród miast uczestniczących w programie „Rozwój Lokalny”, finansowanym z III edycji Funduszy Norweskich i EOG na lata 2014-2021. W programie tym biorą udział średnie i małe miasta wyłonione spośród grona miast z najtrudniejszą sytuacją społeczno-gospodarczą, zidentyfikowane w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.

nej praktyki, sformułowaliśmy wskazówki i rekomendacje dla innych miast w Polsce, zarówno na czas COVID-19, jak i do rozważenia i zastosowania po zakończeniu epidemii.

Niniejszy przewodnik poświęcony jest możliwości ubiegania się przez mieszkańców o odroczenie terminu zapłaty czynszu. Wyjaśniamy w nim:

- dlaczego w stanie zagrożenia epidemicznego może być potrzebne odroczenie terminu zapłaty czynszu,
- na jakiej podstawie możliwe jest odroczenie terminu zapłaty czynszu,
- na jakich zasadach i komu odraczany jest termin zapłaty czynszu,
- w jakiej formie można złożyć wniosek o odroczenie terminu płatności czynszu,
- czy do uzyskania odroczenia terminu płatności potrzebne są specjalne dokumenty,

– czy informować mieszkańców o możliwości odroczenia terminu płatności czynszu w czasie zagrożenia epidemicznego.

W przewodniku bazujemy przede wszystkim na rozwiązaniu zastosowanym przez miasto Hajnówka. Materiał staraliśmy się wzbogacić także wnioskami z warsztatu implementacyjnego, w którym wzięli udział przedstawiciele Goleniowa, Grajewa, Hajnówki, Konina, Niska, Tomaszowa Mazowieckiego, Świdwina i Wałbrzycha. W trakcie warsztatu pracowaliśmy nad następującymi zagadnieniami z codziennej praktyki samorządów i wyzwaniami na czas epidemii:

Codzienna praktyka samorządów	Czas epidemii COVID-19
<p>Czy odraczanie terminów płatności zaległego czynszu jest skuteczne jako narzędzie restrukturyzacji zadłużenia czynszowego?</p> <p>Do którego momentu (wysokości zadłużenia) powinno się stosować odroczenie terminu płatności zadłużenia?</p> <p>Czy sprawdza się odroczenie terminu płatności w powiązaniu z zamianą mieszkania na mniejsze?</p> <p>Czy dopuścić odroczenie terminu płatności w sytuacji podjęcia przez dłużnika odpracowania zaległości czynszowych?</p> <p>Jak zapewnić dostępność informacji o możliwości odroczenia terminu płatności dla osób z niepełnosprawnościami?</p>	
<p>W jakiej formie programy wyjaśniające stosowanie ulg wobec zaległości czynszowych w komunalnym zasobie mieszkaniowym najbardziej się sprawdzają (element WPGZMG, osobny program przyjęty uchwałą rady gminy, osobny program przyjęty zarządzeniem)?</p>	<p>Które formy informowania o możliwości odroczenia terminu płatności w okresie epidemii, w szczególności w odniesieniu do bieżących płatności, są adekwatne w czasie epidemii?</p>

Które formy promocji programu, wyjaśniające stosowanie ulg wobec zaległości czynszowych w komunalnym zasobie mieszkaniowym, stosować? (w ramach prewencji zadłużenia informowanie osób wobec których rozpoczynana jest akcja windykacyjna w wiadomościach SMS lub mailach, ulotki i ogłoszenia na klatkach schodowych, w internecie, rozpowszechnianie z pomocą zarządców budynków)?

Czy odraczanie terminu płatności w okresie epidemii jest przydatne?

Czy powinno dotyczyć bieżących płatności, czy rodzi to pokusę nadużyć?

Jak sprawdzić, czy odroczenie bieżącej płatności w czasie epidemii jest zasadne?

Najwięcej uwagi w dyskusji wzbudziły kwestie umiejętnego stosowania instrumentu, tak aby nie rodził pokusy nadużyć. W związku z tym nie jest on rekomendowany do autonomicznego stosowania, lecz wymaga włączenia w szerszy program odciążeniowy. Zachęcamy do zapoznania się

ze wskazówkami zawartymi w przewodniku oraz – po rozważeniu argumentów za i przeciw – do przekazania starannie wybranym uprawnionym najemcom komunalnego zasobu mieszkaniowego w Państwa gminie informacji, o możliwości odroczenia terminu płatności.

CZEŚĆ I. ODROCZENIE TERMINU ZAPŁATY CZYNSZU W PRAKTYCE SAMORZĄDOWEJ

1. Jakie rodzaje ulg w spłacie należności czynszowych są możliwe w polskim prawie?

Zgodnie z art. 59 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.) należności pieniężne mające charakter cywilnoprawny przypadające jednostce samorządu terytorialnego lub jej jednostkom podległym, mogą być umarzone albo ich spłata może być odraczana lub rozkładana na raty. W art. 59 ust. 1 te same ustawy stwierdzono, że warunkiem zastosowania ww. ulg jest uzasadniony ważny interes dłużnika lub interes publiczny, a zasady ich stosowania określone są przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego. Szczegółowe zasady, sposób i tryb udzielania ulg i warunki dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną, zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy o finansach publicznych określa więc uchwała rady gmin. W uchwale wskazy-

wany jest także organ lub osoba uprawniona do udzielania tych ulg. Większość gmin posiada takie uchwały ze względu na konieczność unormowania podejścia do zaległych należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnych w związku z przepisami o dyscyplinie finansów publicznych. Wzór uchwały, opracowany przez zespół IRMiR, znajduje się w załączniku nr 1.

Możliwe jest, zgodnie z art. 59 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, postanowienie rady gminy przyjmowane w formie uchwały o zastosowaniu umorzenia należności w całości z urzędu w przypadku następujących okoliczności wskazanych w art. 56 ust. 1 ww. ustawy:

1) osoba fizyczna – zmarła, nie pozostawiając żadnego majątku albo pozostawiła majątek niepodlegający egzekucji na podstawie

odrębnych przepisów, albo pozostawiła przedmioty codziennego użytku domowego, których łączna wartość nie przekracza kwoty 6000 zł;

- 2) osoba prawna – została wykreślona z właściwego rejestru osób prawnych przy jednoczesnym braku majątku, z którego można by egzekwować należność, a odpowiedzialność z tytułu należności nie przechodzi z mocy prawa na osoby trzecie;
- 3) zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji tej należności lub postępowanie egzekucyjne okazało się nieskuteczne;
- 4) jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej uległa likwidacji;
- 5) zachodzi interes publiczny.

Opisane regulacje na poziomie lokalnym mają charakter ogólny i dotyczą każdego typu należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym, w tym powstałych w związku z gospodarowaniem komunalnym zasobem mieszkaniowym. Nie są stosowane odrębne przepisy dotyczące tylko tych należności, w związku z czym najemcom sprawia trudność odnalezienie informacji o możliwości skorzystania z ww. ulg lub w ogóle informacje o nich są dla najemców niedostępne. Dlatego rekomendowane jest opracowanie odrębnych ogłoszeń na stronach internetowych urzędu gminy i administracji budynków komunalnych lub ulotek wyjaśniających możliwość skorzystania z ulg. Przydatne jest także zebranie ogółu informacji na temat dostępnych ulg w spłacie zaległych należności czynszowych w formie programu dedykowanego najemcom

komunalnego zasobu mieszkaniowego. Program taki może być składową wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy (WPGZMG). Jego obowiązkowe elementy wymieniono w art. 21 ust. 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1234 z późn. zm.) (dalej: ustawa o ochronie praw lokatorów). Chociaż możliwości ujęcia w WPGZMG nie przewidziano wprost w ustawie, zamiar jego opracowania i zakres planowanych działań może zostać ujęty w dokumencie w części poświęconej sposobowi i zasadom zarządzania lokalami i budynkami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy, które muszą znaleźć się w nim zgodnie z art. 21 ust. 2 pkt 5 powołanej ustawy. Ulgi obowiązują na podstawie uchwały i mogą być stosowane także bez odrębnego programu. Jego określenie może być ułatwieniem i czytelną wskazówką dla najemców w trudnej sytuacji finansowej.

2. Na jaki czas odraczany jest termin zapłaty czynszu?

Spośród możliwych form stosowania ulg w regulacji zobowiązań cywilnoprawnych w związku z najmem mieszkań komunalnych zajmiemy się w tym miejscu tylko jedną formą – odroczeniem terminu zapłaty czynszu. Jest to interesujący instrument, z założenia nie powodujący strat finansowych dla wierzycie-

la, a zarazem ułatwiający najemcom przetrwanie kryzysowej sytuacji budżetu domowego. W obowiązujących przepisach nie zawarto ograniczenia terminu odroczenia spłaty należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym. Gminy mają dowolność w określaniu tego terminu. Najczęściej stosowany jest

roczny termin, jednak zdarzają się także 18- lub 24-miesięczne terminy odroczenia, liczone od terminu zaakceptowania wniosku przez właściciela zasobu mieszkaniowego.

Rekomendowane jest sformułowanie jednoznacznego zapisu o standardowym terminie oraz dodanie informacji o możliwym wydłużeniu w uzasadnionych przypadkach.

Odroczenia terminu płatności należności udziela się na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy, licząc od dnia uwzględnienia wniosku. W przypadkach szczególnie uzasadnionych ważnym interesem dłużnika lub interesem publicznym okres odroczenia terminu płatności może być dłuższy.

W okresie odroczenia nie pobiera się odsetek za zwłokę od momentu zawarcia umowy dotyczącej odroczenia płatności czynszu. Za okres do zawarcia tej umowy odsetki za zwłokę powinny zostać naliczone.

3. W jakiej formie następuje odroczenie terminu zapłaty czynszu?

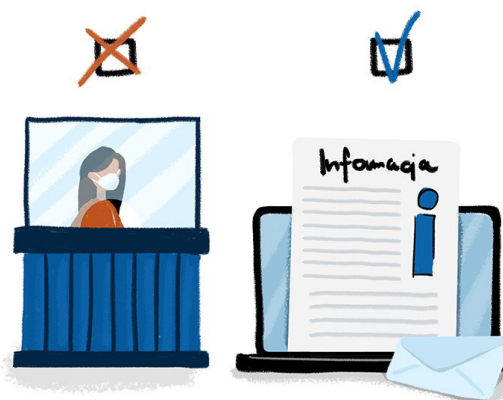
Udzielenie ulg wymienionych w art. 55 ustawy o finansach publicznych następuje na podstawie przepisów prawa cywilnego w formie zawarcia porozumienia lub umowy. W szczególności zgodnie z art. 56 ust. 1 ww. ustawy można dokonać z urzędu umorzenia

należności w całości w formie jednostronnego oświadczenia woli wierzyciela. W odniesieniu do odroczenia terminu zapłaty czynszu może ono nastąpić na wniosek najemcy na podstawie podpisanej umowy lub porozumienia.

4. Kto jest uprawniony do odroczenia terminu zapłaty czynszu?

Zgodnie z art. 59 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, w uchwale rady gminy wskazywana jest osoba lub organ uprawnione do udzielania ulg, w tym odroczenia terminu zapłaty czynszu. Zazwyczaj wójt/ burmistrz/ prezydent miasta jest organem upoważnionym do odraczania płatności należności. Rada gminy w swojej uchwale może również upoważnić inny organ lub osobę do udzielenia tej ulgi (np. podmiot zarządzający nieruchomościami gminnymi). Zwykle następuje gradacja uprawnień według kwoty należności. W ramce poniżej podano przykładowe progi w trójstopniowej gradacji – dyrektorzy jednostek podległych mają uprawnienia przy naj-

niższych kwotowo należnościach, następnie zastępcy prezydenta, a w stosunku do wszystkich należności niezależnie od kwoty uprawnienia ma prezydent.

Uprawnionymi do umarzania, rozkładania na raty lub odraczania terminu płatności należności są:

- 1) Dyrektorzy jednostek podległych – w zakresie należności przysługujących podległym im jednostkom organizacyjnym:
 - a) przy umarzaniu należności – do kwoty 1 000 zł,
 - b) przy ulgach w przypadkach dotyczących Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej – dyrektor Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej do kwoty 5 000 zł,
- 2) Zastępcy Prezydenta Miasta – w zakresie należności przysługujących nadzorowanym przez nich jednostkom organizacji wewnętrznej Urzędu Miasta i jednostkom organizacyjnym miasta:
 - a) przy umarzaniu należności – do kwoty 2 000 zł,
 - b) przy ulgach dotyczących Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej Zastępcy Prezydenta Miasta pełniący bezpośredni nadzór nad Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej – do kwoty 20 000 zł,
- 3) Prezydent Miasta.

5. Czy informować o możliwości odroczenia terminu zapłaty czynszu?

Samo odroczenie nie jest działaniem zmierzającym do uzyskania zapłaty i powinno być wykorzystywane w połączeniu z innymi możliwościami wsparcia i windykacji. Informowanie o możliwości odraczania powinno być umieszczane w kontekście innych narzędzi, zaznaczać też należy, że terminowe wnoszenie opłat w wymaganej wysokości jest jednym z podstawowych obowiązków najemcy, a w wyjątkowych sytuacjach można liczyć na odroczenie płatności lub inne, długofalowe formy pomocy.

Warto podkreślić, że informacje na stronach gminy i w materiałach drukowanych po-

winny spełniać wymagania dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Jeśli zamieszcza się ogłoszenie na stronie gminy należy zadbać, by był tam obraz, a nie jedynie tekst, wydruki powinny być odpowiednio kontrastowe i z zaznaczeniem najważniejszych punktów. We wszystkich formach komunikacji dobrze jest posługiwać się krótkimi zdaniami i strukturyzować informacje od najważniejszych do mniej ważnych. Wskazane jest, szczególnie w sytuacji epidemii, informowanie o konieczności ograniczenia bezpośredniego kontaktu fizycznego, udostępnienie numeru telefonu do osoby mogącej udzielić szczegółowych wyjaśnień.

6. Czy do uzyskania odroczenia terminu płatności potrzebne są specjalne dokumenty?

W obowiązujących przepisach nie zostały wymienione dokumenty, które należy złożyć w celu udokumentowania trudnej sytuacji finansowej najemcy ubiegającego się o odroczenie terminu płatności. W niektórych gminach zawartość wniosku oraz wykaz wymaganych

dokumentów są określone w uchwale w sprawie szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg. Takie rozwiązanie jest rekomendowane jako przejrzyste dla najemców. Pełen wzór uchwały opracowany przez zespół IRMiR został zamieszczony w załączniku nr 1.

7. Czy istnieje próg (wysokość zadłużenia), do której można zastosować odroczenie terminu płatności?

Nie ma minimalnej wysokości należności, którego wymagalność można odroczyć w czasie, istnieją natomiast zalecenia, co do górnego pułapu, jeśli chodzi o kompetencje urzędników różnych poziomów. Dlatego też potrzebne są uchwały delegujące uprawnienia prezydenta, burmistrza lub wójta do urzędników im podlegających. Ze względu na dobro samych dłużników można określać progi zadłużenia, jest to stosowane przy rozkładaniu należności, wymagalność

dla całości może być rozłożona na 12 lub nawet 24 miesiące. Najczęściej jednak odroczenie stosuje się w krótkim terminie, do 3 miesięcy i dla kwot nie przekraczających trzymiesięcznego czynszu. Zróżnicowanie dotyczy osób fizycznych i przedsiębiorców, którzy mogą prosić o odroczenie terminów płatności poza głównym sezonem działalności. W przypadku osób fizycznych trudniej jest o spodziewane większe dochody w perspektywie kilku miesięcy.

8. Czy odroczenie terminów płatności zaległego czynszu jest skuteczne jako narzędzie restrukturyzacji zadłużenia czynszowego?

Odroczenie terminów płatności jest niezbędnym elementem planów spłaty zadłużenia. Podpisanie porozumienia, w którym dłużnik zobowiązuje się do spłacenia rat lub jednorazowo części zadłużenia, oznacza odstąpienie gminy od natychmiastowej wymagalności zaległych płatności. Jeśli dłużnik

przystępuje do programu oddłużania poprzez odpracowanie należności, można również odroczyć terminy spłat i ostateczny termin odpracowania całej należności. Jest to narzędzie pomocnicze przy restrukturyzacji, bo efektem ma być spłata lub odpracowanie należności.

9. Czy sprawdza się odroczenie terminu płatności w powiązaniu z zamianą mieszkania na mniejsze?

Sytuacją, w której można spodziewać się poprawy kondycji finansowej najemcy jest zamiana mieszkania na mniejsze, z mniejszymi opłatami bieżącymi. Dla osób, które nie radzą sobie z czynszem za mieszkanie z nadmetrażem, kiedy nie przysługuje im dodatek mieszkaniowy, przeniesienie się do małego lokalu może być znaczącym zmniejszeniem bieżących opłat. Można wtedy zaległe należności rozłożyć na raty, a najemca powinien poradzić sobie ze spłatą zadłużenia i opłacaniem czynszów na bieżąco.

10. Z jakimi elementami łączy się odroczenie terminu płatności w całościowych programach ograniczających zaległości czynszowe w komunalnym zasobie mieszkaniowym?

Odraczenie terminów płatności jest jednym z elementów programów oddłużeniowych. Gminy stosują bogate instrumentarium windykacji i mobilizacji zadłużonych najemców. Najczęściej programy oddłużeniowe mają kilka komplementarnych elementów:

- rozłożenie długu na raty, często z możliwością częściowego umorzenia lub odstąpienia od egzekucji ustawowych odsetek,
- odpracowanie zaległości czynszowych,
- częściowa abolicja czynszowa lub umorzenie pod warunkiem systematycznych płatności bieżących,

– odroczenie terminu płatności długu pod warunkiem terminowych i systematycznych płatności bieżących oraz rozpoczęcia procedury zamiany dużego lokalu na mniejszy.

Najpowszechniejsze jest odpracowanie zaległości czynszowych w formie świadczenia niepieniężnego, którego szczegółowy opis można znaleźć w przewodniku „Sposób na COVID-19 w mieszkaniówce: Przyspieszenie odpracowania zaległości czynszowych” (Świdwin). Przykłady stosowania tej i innych form oddłużania można znaleźć w publikacji Rewitalizacja. Interaktywny podręcznik mieszkaniowy².

CZEŚĆ II. ODROCZENIE TERMINU ZAPŁATY CZYNSZU W CZASIE EPIDEMII – PRZYKŁAD HAJNÓWKI

1. Na jakiej podstawie następuje odroczenie terminu zapłaty czynszu w Hajnówce?

Zgodnie z np. 59 ust. 1 ustawy o finansach publicznych należności pieniężne mające charakter cywilnoprawny przypadające jednostce samorządu terytorialnego lub jej jednostkom podległym, mogą być umarzone albo ich spłata może być odraczana lub rozkładana na raty, na zasadach określonych przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego. Warunkiem jest uzasadniony ważny interes dłużnika lub interes publiczny. W przypadku epidemii COVID-19, następujące w jej wyniku trudności finansowe rodzin, które utraciły źródło utrzymania bądź znaczącą część dochodów, stanowią wystarczającą przesłankę.

Prawo lokalne obowiązujące w Hajnówce dawało podstawę prawną do odroczenia

terminu zapłaty czynszu jeszcze przed wybuchem pandemii COVID-19. Miasto było więc gotowe do wsparcia mieszkańców w trudnej sytuacji poprzez przesuwanie terminów płatności czynszu bez naliczania odsetek.

Bezpośrednią podstawą prawną do odroczenia terminu płatności jest §5 uchwały nr XL/246/10 Rady Miasta Hajnówka z dnia 26 października 2010 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty wierzytelności Miasta Hajnówka lub jednostek podległych z tytułu należności pienięż-

² https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/media/91453/Poradnik_mieszkaniowy_ISBN.pdf

nych mających charakter cywilnoprawny, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga będzie stanowić pomoc publiczną, oraz wskazania organów do tego uprawnionych. Do niej odwołuje się też Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Hajnówka na lata 2019-2023 w rozdziale 5, normującym

sposób i zasady zarządzania lokalami i budynkami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy. Podejmowanie decyzji w sprawie umarzenia, rozkładania na raty i odraczania terminu płatności wierzytelności zgodnie z odrębną Uchwałą Rady Miasta Hajnówka jest stałym elementem zarządzania gminnym zasobem nieruchomości.

2. Zarządzanie gminnym zasobem mieszkaniowym polega na podejmowaniu decyzji i dokonywaniu czynności mających na celu:

- a) wykonywanie uprawnień właściciela, stosownie do przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964r. Kodeks cywilny (Dz.U. 2018 poz. 1025 z późn. zm.) i ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. 2018 poz. 2204),
- b) wykonywanie uprawnień właścicielskich określonych w przepisach ustawy z dnia 24 czerwca 1994r. o własności lokali (Dz.U. 2018 poz. 716 z późn. zm.),
- c) wykonywanie zadań związanych z realizacją robót budowlanych zarządzanych nieruchomości stosownie do przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (Dz.U. 2018 poz. 1202 z późn. zm.),
- d) dokonywanie wszelkich czynności procesowych,
- e) zwracanie kaucji mieszkaniowych,
- f) podejmowania decyzji w sprawie umarzenia, rozkładania na raty i odraczania terminu płatności wierzytelności zgodnie z odrębną Uchwałą Rady Miasta Hajnówka,
- g) prowadzenie windykacji należności.

Źródło: Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Hajnówka na lata 2019-2023, s. 18; https://fs.siteor.com/hajnowka-bip/article_attachments/attachments/190415/original/Wieloletnie_Program_Gospodarowania_Mieszkaniowym_Zasobem_Gminy_Miejskiej_Hajn%C3%B3wka_na_lata_2019-2023.pdf?1548678278 [9.09.2020].

Warto podkreślić, że nawet bez zaznaczenia w wieloletnim programie gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, odraczanie zapłaty czynszu, podobnie jak stosowanie innych ulg w spłacie należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym jest możliwe. Warunkiem ich stosowania jest bowiem określenie szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w uchwale rady gminy, nie zaś w dokumentach wprost dotyczących zasobu mieszkaniowego gminy.

2. Na jakich zasadach i komu odraczany jest termin zapłaty czynszu w Hajnówce?

Zgodnie z §5 uchwały nr XL/246/10 Rady Miasta Hajnówka, zapłata czynszu może być odroczone na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy. W okresie odroczenia nie pobiera się odsetek za zwłokę od momentu zawarcia umowy dotyczącej odroczenia

płatności czynszu. Za okres do zawarcia tej umowy odsetki za zwłokę powinny zostać naliczone. Dlatego ważne jest, aby najemca, którego rodzina odczuwa finansowe skutki epidemii COVID-19, wystąpił o odroczenie jak najszybciej.

§ 5. 1. W przypadkach uzasadnionych względami gospodarczymi lub społecznymi organ uprawniony na wniosek dłużnika może odroczyć termin zapłaty całości lub części wierzytelności lub rozłożyć płatność całości lub części wierzytelności na raty, biorąc pod uwagę możliwości płatnicze dłużnika oraz uzasadniony interes jednostki.

2. Okres odroczenia terminu płatności nie może być dłuższy niż 12 miesięcy.

3. Okres spłaty należności rozłożonej na raty nie może być dłuższy niż 24 miesiące.

4. Od należności pieniężnej, której termin płatności odroczone lub którą rozłożono na raty, nie pobiera się odsetek za zwłokę za okres od zawarcia umowy, o której mowa w § 9 do upływu terminu zapłaty.

5. Jeżeli dłużnik nie spłaci w terminie albo w pełnej wysokości ustalonych rat, pozostała do spłaty należność staje się natychmiast wymagalna wraz z należnymi odsetkami za zwłokę, w tym również odsetkami, o których mowa w ust. 4.

§ 9. Umarzanie wierzytelności oraz udzielanie ulg, o których mowa w § 5 ust. 1 następuje na podstawie przepisów prawa cywilnego w formie zawarcia porozumienia, umowy lub jednostronnego oświadczenia woli wierzyciela³.

3. W jakiej formie można złożyć wniosek o odroczenie terminu płatności czynszu w Hajnówce?

Cytowana powyżej uchwała nie zawiera wzoru wniosku o odroczenie terminu płatności czynszu. Przyjmowane są wnioski w każdej postaci. Kluczowa jest ich zgodność z podstawą prawną, wykazanie ważnego interesu dłużnika, a więc w przypadku skutków

COVID-19 - utraty zatrudnienia, długiego urlopu bądź pozostawania na zasiłku opiekuńczym. Wzór wniosku opracowany przez zespół IRMiR znajduje się w załączniku nr 2. Przygotowany dokument został sprawdzony pod kątem dostępności, czyli odpowiedniego układu tekstu dla czytników, przejść w tabelach, wielkości liter na gotowych wydrukach. Przy tworzeniu własnych wzorów zalecane jest sprawdzenie, czy spełniają one standardy dostępności.

Zgodnie z § 8 uchwały odraczanie terminów płatności znajduje się w kome-

³ Mimo ogólnego odniesienia do wszystkich ulg w § 9, jednostronne oświadczenie woli może być zastosowane jedynie w stosunku do umorzenia w całości należności w okolicznościach wymienionych w art. 56 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

tencjach kierowników jednostek organizacyjnych gminy (do wysokości czterokrotności przeciętnego wynagrodzenia) oraz Burmistrza Miasta Hajnówka (niezależnie od kwoty). W związku z tym do wysokości

czterokrotności przeciętnego wynagrodzenia wnioski można składać do dyrektora Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej w Hajnówce, a powyżej tej kwoty bezpośrednio do burmistrza.

§ 8. Do umarzania, rozkładania na raty i odraczania terminów płatności należności pieniężnych uprawniony jest:

- 1) Burmistrz Miasta Hajnówka,
- 2) kierownicy jednostek organizacyjnych Gminy do wysokości 4 –krotnego przeciętnego wynagrodzenia.

4. Czy do uzyskania odroczenia terminu płatności w Hajnówce potrzebne są specjalne dokumenty?

W Hajnówce nie ma konieczności dołączenia specjalnych dokumentów do wniosku o odroczenie terminu płatności. Należy jednak pamiętać, że w sytuacji bazowania na oświadczeniu wnioskującego, § 10 powoływanej uchwały daje podstawę prawną do cofnięcia decyzji, jeśli na jaw wyjdzie,

że oświadczenie nie miało pokrycia w rzeczywistości, podobnie jeśli dołączone do wniosku zostaną nieprawdziwe dokumenty poświadczające np. utratę pracy. W takiej sytuacji odsetki za nieterminowe uregulowanie płatności zostaną naliczone za cały okres odroczenia.

§ 10. Uprawniony organ może cofnąć swoją decyzję o umorzeniu lub udzieleniu ulg w spłacaniu należności, jeżeli wyjdzie na jaw, że dowody, na podstawie których należności umorzono lub udzielono ulg w ich spłacaniu, okazały się fałszywe, bądź że decyzja została wydana w wyniku przestępstwa, albo, że dłużnik wprowadził ten organ w błąd, co do okoliczności, które stanowiły podstawę podjęcia decyzji.

5. Czy informować najemców komunalnego zasobu mieszkaniowego o możliwości odroczenia terminu płatności czynszu w czasie zagrożenia epidemicznego?

Z pozoru wydaje się, że informowanie najemców komunalnego zasobu mieszkaniowego o możliwości odroczenia terminu płatności czynszu w czasie zagrożenia epidemicznego jest naturalną koniecznością. Wobec problemów finansowych, z którymi musieli i muszą się mierzyć w związku z utratą zatrudnienia bądź zmniejszeniem wynagrodzenia, warto, aby najemcy mieli możliwość odroczenia płatności za czynsz, co byłoby wsparciem w trudnym czasie. Jednocześnie, należy pamiętać, że jednym z rodzajów ryzyka związanych z terminowanym regulowaniem zobowiązań jest tzw. hazard moralny albo inaczej pokusa nadużycia. Może wystąpić w sytuacji asymetrii informacyjnej, która może właśnie w tym przypadku wystąpić. Najemca ma możliwość przedstawienia swojej sytuacji w gorszym

światle, nawet jeśli posługuje się dokumentami, a nie tylko oświadczeniami. Niezbędnym elementem weryfikującym sytuację najemcy, który ubiega się o odroczenie terminu płatności czynszu powinien być – podobnie jak w przypadku dodatków mieszkaniowych – wywiad środowiskowy. Zasady odraczania wraz z informacją o zasadach weryfikowania wniosków i konsekwencjami nadużyć powinny być przedstawiane najemcom w czytelny i jasny sposób. Informacje te powinny docierać do najbardziej potrzebujących, ale i rzetelnych najemców socjalnych i komunalnych, aby odroczenie terminu płatności stanowiło dla nich faktyczną możliwość ochrony przed skutkami COVID-19. Poniższa infografika może być pomocna jako ulotka dla tych najemców, których sytuacja uzasadnia zastosowanie instrumentu.

REKOMENDACJE

Odroczenie terminu płatności zaległości czynszowej stanowi jedną z możliwych ulg w spłacie należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym, obok umorzenia oraz rozłożenia na raty. W czasie kryzysu bądź osłabienia koniunktury wzrasta liczba osób, których sytuacja finansowa pogarsza się, a możliwość odsunięcia w czasie płatności za czynsz może stanowić ważne wsparcie. Warto podkreślić, że chociaż o odroczenie terminu spłaty można wystąpić w odniesieniu do narosłych zaległości czynszowych, możliwe jest także wystąpienie z wnioskiem w momencie trudności z dokonaniem płatności bieżącej. Jest to szczególnie rekomendowane rozwiązanie w czasie epidemii i zamknięcia gospodarki.

Gminy częściej stosują możliwość odraczania płatności w stosunku do przedsię-

biorców i lokali użytkowych. W stosunku do mieszkańców jest to narzędzie wykorzystywane rzadko i z bardzo dużą ostrożnością, ponieważ odsuwając egzekwowanie płatności na później, można spowodować skumulowanie się większych kwot i ponowne problemy z płatnościami. Stosowane okresy odraczania płatności to kilka miesięcy – w stosunku do przedsiębiorców, którzy mogą mieć chwilowo mniejsze obroty ze względu na sezonowość swojej branży, lub czasem tylko kilka dni – w stosunku do osób fizycznych, które ze względu na takie opóźnienie w płatnościach mogłyby nie wypełnić innych umów (np. o rozłożeniu należności na raty). W trakcie warsztatów implementacyjnych wskazano również na ryzyko dotyczące zawieszenia wypłaty dodatku mieszkaniowego w przypad-

PODSTAWA PRAWNA

uchwała dotycząca m.in. odroczenia terminów płatności należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadające jednostce samorządu terytorialnego lub jej jednostkom podległym

INFORMOWANIE NAJEMCÓW

czytelne i dostępne zasady odroczenia terminu zapłaty czynszu wraz z informacją o zasadach weryfikowania wniosków i konsekwencjami nadużyć (współpraca z MOPS/MOPR)

SKŁADANIE WNIOSKÓW

brak konieczności opracowania wzoru wniosku, możliwość składania oświadczeń wyjaśniających trudną sytuację finansową najemcy w związku z COVID-19

ROZPATRYWANIE WNIOSKÓW

weryfikacja oświadczeń w formie wywiadów środowiskowych

UMOWY

zawarcie umów w sprawie odroczenia zapłaty czynszu na podstawie pozytywnie zaopiniowanych wniosków na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy, wstrzymanie naliczania odsetek za nieterminową zapłatę czynszu.

ku niewnoszenia opłat za mieszkanie. Odraczenie terminu powinno być elementem całego pakietu instrumentów wsparcia.

Opłaty i czynsze za najem mieszkań powinny być wnoszone w terminie, dlatego też odraczenie terminów płatności i odstępowanie od naliczania odsetek powinny być dobrze umotywowane w każdym przypadku ich zastosowania. Gminy od lat pracują nad wytworzeniem u najemców dobrych nawyków terminowego płacenia. Dlatego odraczenie terminów płatności powinno być instrumentem przeznaczonym do sytuacji wyjątkowych. Odraczenie generuje koszty dla gmin: opłaty za media i zaliczki do wspólnot płacone powinny być w terminie, czyli gmina zawsze musi je pokryć z własnych środków, a następnie odzyskać od najemcy. W przypadku odroczenia terminu płatności jest to de

facto nieoprocentowana pożyczka ze strony gminy dla najemców. W związku z powyższym, informacje o możliwości odraczenia płatności nie powinny być promowane wśród mieszkańców, ale informacja o takiej możliwości w uzasadnionych przypadkach powinna być przekazywana w kontekście pozostałych dostępnych narzędzi wsparcia. Dużą rolę w dokładniejszym informowaniu mieszkańców pełnią zarządcy budynków, znający również bieżący stan płatności i często dostarczający mieszkańcom pierwsze pisma o powstających zaległościach. Są to też osoby znające sytuację poszczególnych najemców i mogą zaproponować rozwiązania w przypadku trudności z płatnościami, niezależnie od tego, czy są one związane z okresem epidemii czy wynikają z innych przyczyn.

Stosowanie odroczeń terminów płatności - rekomendacje	
Codzienna praktyka samorządów	Czas epidemii COVID-19
1. Ulgi w spłacie należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym stanowią istotne wsparcie procesów windykacyjnych i ułatwiają restrukturyzację narosłych zaległości czynszowych. Rekomenduje się informowanie wybranych najemców o możliwości korzystania z odroczenia terminów płatności, szczególnie w powiązaniu z innymi instrumentami wsparcia. Nie należy instrumentu stosować i promować powszechnie.	1. W czasie epidemii należy szczególnie promować możliwość ubiegania się o odroczenie bieżących płatności w sytuacji nagłego pogorszenia sytuacji finansowej najemcy.
2. W zasadach regulujących odroczenie terminu płatności zaległego czynszu rekomenduje się sformułowanie jednoznacznego zapisu o standardowym terminie oraz dodanie informacji o możliwym wydłużeniu w uzasadnionych przypadkach. Można różnicować terminy dla najemców lokali mieszkalnych i użytkowych.	
3. Rekomenduje się gradację uprawnień do stosowania ulg w spłacie należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym.	
4. Rekomendowane jest opracowanie odrębnych ogłoszeń na stronach internetowych urzędu gminy i administracji budynków komunalnych lub ulotek wyjaśniających możliwość skorzystania z ulg w spłacie zadłużenia czynszowego.	

Załączniki

Załącznik nr 1. Wzór uchwały w sprawie szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych, mających charakter cywilnoprawny, przypadających gminie lub jej jednostkom organizacyjnym, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organu i osób uprawnionych do udzielania tych ulg

UCHWAŁA NR ... RADY GMINY ...

z dnia

W sprawie szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych, mających charakter cywilnoprawny, przypadających Gminie ... lub jej jednostkom organizacyjnym, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organu i osób uprawnionych do udzielania tych ulg

Na podstawie np. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.) w zw. Z np. 59 ust. 1 – 3 oraz np. 59a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.), uchwała się co następuje:

§ 1. Ilekroć w uchwale jest mowa o:

- 1) należnościach – rozumie się przez to wymagalne i niewymagalne należności pieniężne obejmujące kwotę główną zobowiązań mających charakter cywilnoprawny, odsetki za zwłokę, koszty postępowania sądowego i egzekucyjnego oraz inne koszty uboczne przypadające gminie lub jej jednostkom organizacyjnym, według stanu na dzień złożenia wniosku o udzielenie ulgi;
- 2) dłużniku – rozumie się przez to osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej;
- 3) wierzycielu – rozumie się przez to gminę i jej jednostki podległe;
- 4) ulgach – rozumie się przez to umorzenie, odroczenie terminu spłaty lub rozłożenie na raty spłaty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających gminie oraz jednostkom jej podległym;
- 5) przedsiębiorcy – rozumie się przez to podmiot prowadzący działalność gospodarczą, bez względu na formę organizacyjno-prawną oraz sposób finansowania;
- 6) organie uprawnionym – rozumie się przez to wójta/burmistrza/prezydenta miasta uprawnionego do udzielania ulg, reprezentującego gminę;
- 7) ważnym interesie dłużnika – rozumie się przez to: względy społeczne i gospodarcze lub sytuację majątkową i finansową dłużnika, w których zapłata długu, bądź jego części mogłaby zagrozić egzystencji dłużnika lub osób będących na jego utrzymaniu, lub dalszemu funkcjonowaniu osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej;
- 8) ważnym interesie publicznym – rozumie się przez to dyrektywę postępowania nakazującą mieć na uwadze respektowanie wartości wspólnych dla całego społeczeń-

stwa, takich jak, sprawiedliwość, bezpieczeństwo, zaufanie obywateli do organów władzy;

9) jednostce podległej – rozumie się przez to jednostki podległe określone w statucie gminy;

10) pomocy *de minimis* – rozumie się przez to pomoc publiczną udzielaną podmiotowi ubiegającemu się o:

- a) pomoc *de minimis*,
- b) pomoc *de minimis* przyznawaną przedsiębiorstwu wykonującemu usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym,
- c) pomoc *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie.

§ 2. 1. Uchwała określa:

- 1) szczegółowe zasady, sposoby i tryb udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających gminie oraz jednostkom jej podległym;
- 2) organ uprawniony do udzielania ulg;
- 3) warunki dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną.

2. Ulgi, o których mowa w ust. 1 pkt 1 mogą zostać udzielone w formie:

- 1) odroczenia terminu spłaty całości lub części należności;
- 2) rozłożenia na raty spłaty całości lub części należności;
- 3) umorzenia należności w całości lub w części.

3. Przepisów uchwały nie stosuje się do należności, których zasady, sposób i tryb umarzania, odraczania i rozkładania na raty określają odrębne przepisy.

§ 3. 1. Wniosek o udzielenie ulgi, o której mowa w § 2 ust. 2 Uchwały, dłużnik składa w formie pisemnej do organu uprawnionego.

2. Wniosek powinien zawierać:

- 1) podstawowe dane wnioskodawcy
 - a) w przypadku osób fizycznych – imię i nazwisko oraz adres zamieszkania,
 - b) w przypadku pozostałych dłużników – imię i nazwisko przedsiębiorcy lub nazwę (firmę) osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, NIP, REGON oraz adres siedziby;
- 2) rodzaj wnioskowanej ulgi oraz proponowane warunki udzielenia wnioskowanej ulgi, tj.:
 - a) w przypadku wniosku o umorzenie należności – należy określić kwotę należności mającej ulec umorzeniu,
 - b) w przypadku wniosku o odroczenie terminu spłaty należności – należy określić kwotę oraz proponowany nowy termin zapłaty należności, której spłata ma ulec odroczeniu,
 - c) w przypadku wniosku o rozłożenie na raty spłaty należności – należy określić kwotę należności, której spłata ma ulec rozłożeniu na raty, a także proponowaną ilość i wysokość poszczególnych rat oraz terminy ich płatności;
- 3) uzasadnienie wniosku zawierające przedstawienie aktualnej sytuacji majątkowej i finansowej dłużnika oraz inne dane istotne dla sprawy potwierdzają-

ce zasadność ubiegania się o zastosowanie ulgi, w tym wskazanie ważnego interesu dłużnika lub interesu publicznego uzasadniającego udzielenie wnioskowanej ulgi;

4) podpis wnioskodawcy.

3. Do wniosku powinny być załączone wszelkiego rodzaju dokumenty potwierdzające zasadność udzielenia wnioskowanej ulgi, w tym w szczególności:

1) w przypadku osób fizycznych:

- a) zaświadczenie z zakładu pracy o wynagrodzeniu za okres ostatnich 3 miesięcy poprzedzających dzień złożenia wniosku;
- b) zaświadczenie o pobieranych zasiłkach dla bezrobotnych;
- c) dokumenty potwierdzające pobieranie emerytury lub renty;
- d) zaświadczenie z MOPS/MOPR/OPS o pobieranych zasiłkach;
- e) oświadczenie o stanie majątkowym dłużnika, które stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały;
- f) inne dokumenty potwierdzające zasadność ubiegania się o zastosowanie ulgi;

2) w przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą:

- a) zeznanie podatkowe za poprzedni rok podatkowy (kserokopia) z potwierdzonym wpływem do Urzędu Skarbowego lub oświadczenie wnioskodawcy o osiągniętych dochodach;
- b) oświadczenie o stanie majątkowym dłużnika, które stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały;
- c) inne dokumenty potwierdzające zasadność ubiegania się o zastosowanie ulgi;

3) w przypadku osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej:

- a) sprawozdanie finansowe za ostatni okres sprawozdawczy;
- b) zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) przez podatnika podatku dochodowego od osób prawnych za rok kalendarzowy poprzedzający dzień złożenia wniosku;
- c) zaświadczenie o stanie zobowiązań wobec Urzędu Skarbowego i ZUS;
- d) inne dokumenty potwierdzające okoliczności zawarte we wniosku, a także inne dokumenty wskazane na żądanie wójta/burmistrza/prezydenta miasta;
- e) inne dokumenty potwierdzające zasadność ubiegania się o zastosowanie ulgi.

4. W sytuacji, gdy organ uprawniony uzna, iż przedłożona przez Wnioskodawcę dokumentacja jest niewystarczająca do udzielenia wnioskowanej ulgi – może wezwać wnioskodawcę do ich uzupełnienia w terminie 14 dni.

5. Nieuzupełnienie wniosku przez wnioskodawcę w terminie 14 dni do dnia doręczenia wezwania do uzupełnienia skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpoznania.

6. Udzielenie ulgi może być uzależnione od terminowego regulowania należności bieżących.

§ 4. 1. Udzielenie ulgi następuje na podstawie:

- 1) pisemnego jednostronnego oświadczenia woli organu uprawnionego; albo

- 2) na podstawie pisemnej ugody zawartej między dłużnikiem i organem uprawnionym.
2. Odmowa udzielenia ulgi następuje na podstawie pisemnego jednostronnego oświadczenia woli organu uprawnionego.
- § 5. 1. Do umarzania, odroczenia terminu zapłaty lub rozłożenia na raty należności o charakterze cywilnoprawnym upoważniony jest wójt/burmistrz/prezydent miasta.
2. Organ właściwy do umarzania lub udzielania ulg w spłacie należności jest również uprawniony do umarzania i udzielania ulg w spłacie odsetek oraz innych należności ubocznych.
- § 6. Wprowadza się następujące zasady udzielania ulg, o których mowa w § 2 ust. 2 Uchwały, mianowicie:
- 1) W przypadkach uzasadnionych ważnym interesem dłużnika lub interesem publicznym, należności cywilnoprawne przypadające gminie lub jej jednostkom podległym, na wniosek dłużnika mogą zostać umorzone albo ich spłata może zostać odroczone lub rozłożona na raty na zasadach określonych w niniejszej uchwale.
 - 2) W przypadku, gdy oprócz dłużnika głównego są zobowiązane inne osoby, należności pieniężne mogą zostać umorzone albo ich spłata może zostać odroczone lub rozłożona na raty, tylko wtedy, gdy warunki umorzenia, odroczenia terminu spłaty lub rozłożenia na raty zachodzą wobec wszystkich zobowiązanych.
 - 3) Umorzenie należności głównej powoduje również umorzenie odsetek ustawowych za opóźnienie od tej należności w całości lub w takiej części, w jakiej została umorzona należność główna.
 - 4) Okres, na który odroczone spłatę należności albo rozłożono należności na raty nie może przekraczać przewidzianego prawem okresu przedawnienia należności i nie może być dłuższy niż 12/18/24 miesięcy. Od należności, której termin spłaty odroczone albo należności rozłożonej na raty, nalicza się odsetki ustawowe za opóźnienie do dnia przyznania ulgi.
 - 5) Od należności, której termin spłaty odroczone albo należność rozłożono na raty, nie pobiera się odsetek za ustawowych za opóźnienie od dnia następującego pod dniem przyznania ulgi do upływu terminów zapłaty określonych przez organ uprawniony.
 - 6) Jeżeli dłużnik nie dokona spłaty należności w odroczonej terminie ustalonym przez organ uprawniony albo nie dokona spłaty w terminie lub w pełnej wysokości którejkolwiek z rat ustalonych przez organ uprawniony, należność pozostała do zapłaty staje się natychmiast wymagalna wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od pierwotnego terminu zapłaty za cały okres opóźnienia.
- § 7. Wprowadza się następujące zasady umarzania należności z urzędu, mianowicie:
1. Należności mogą być umarzane z urzędu w całości w przypadku wystąpienia okoliczności wymienionych w np. 56 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).
 2. W przypadku gdy oprócz dłużnika głównego są zobowiązane inne osoby, należności, o których mowa w ust. 1, mogą zostać umorzone tylko wtedy, gdy warunki umarzania są spełnione wobec wszystkich zobowiązanych.

3. Umorzenie należności głównej, o której mowa w ust. 1, powoduje również umorzenie odsetek od tych należności w całości.
4. Udzielenie ulgi, o której mowa w ust. 1, następuje w formie określonej w np. 58 ust. 3 i ust. 3a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).
5. Przesłanki umorzenia należności w sposób określony w ust. 1 powyżej powinny być w sposób dostateczny udokumentowane, w szczególności następującymi dokumentami:
 - 1) aktem zgonu osoby fizycznej lub informacją uzyskaną z rejestru PESEL;
 - 2) zaświadczeniem o wykreśleniu osoby prawnej z właściwego rejestru osób prawnych wydanym przez organ prowadzący rejestr lub pobranym samodzielnie wydrukiem zawierającym aktualne informacje o wykreśleniu podmiotu z rejestru zgodnie z np. 4a ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1500 z późn. zm.);
 - 3) prawomocnym postanowieniem sądu o:
 - a) oddaleniu wniosku o ogłoszeniu upadłości, gdy majątek niewypłacalnego dłużnika nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego,
 - b) umorzeniu postępowania upadłościowego gdy zachodzi okoliczność wymieniona w lit. a powyżej,
 - c) zakończeniu postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku upadłego.
 - 4) aktualną informacją z Krajowego Rejestru Sądowego potwierdzającą zakończenie postępowania upadłościowego lub jego umorzenie;
 - 5) postanowieniem organu egzekucyjnego o umorzeniu postępowania egzekucyjnego, jeżeli jest oczywiste, że z egzekucji nie uzyska się sumy wyższej od kosztów egzekucyjnych;
 - 6) protokołem stwierdzającym, że przewidywane koszty procesowe i egzekucyjne związane z dochodzeniem i egzekucją należności byłyby równe lub wyższe od tej kwoty;
 - 7) dokumentem potwierdzającym likwidację danej jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej.

- § 8. 1. Organ uprawniony do udzielania ulgi bada czy ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz bada dopuszczalność udzielenia pomocy publicznej.
2. W stosunku do dłużników prowadzących działalność gospodarczą w rozumieniu np. 2 pkt 17 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 708), stosowanie ulg w spłacie należności stanowiących pomoc publiczną, odbywać się będzie w ramach pomocy *de minimis* z uwzględnieniem warunków określonych w Rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania np. 107 i np. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352, poz. 1 z dnia 24.12.2013r.) oraz przepisami Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania np. 107 i np. 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 352, poz. 9 z dnia 24.12.2013 r.).

3. Łączna wartość pomocy udzielonej przedsiębiorcy na podstawie niniejszej uchwały nie może przekroczyć równowartości dopuszczalnej wartości pomocy, o której stanowią rozporządzenia wymienione w ust. 2.
 4. Wartość udzielonej pomocy *de minimis* podlega kumulacji z każdą inną pomocą *de minimis* uzyskaną w różnych formach i z różnych źródeł w okresie trzech kolejnych lat podatkowych oraz każdą pomocą inną niż *de minimis*, otrzymaną w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych lub tego samego środka finansowania ryzyka.
 5. Dłużnicy, o których mowa ust. 2, ubiegający się o pomoc *de minimis* w trybie niniejszej uchwały, wraz z wnioskiem o udzielenie pomocy zobowiązani są do przedłożenia:
 - 1) wszystkich zaświadczeń lub oświadczeń, o których mowa w np. 37 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 708) lub oświadczenia o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie;
 - 2) informacji wynikających zobowiązującego Rozporządzenia Rady Ministrów wydanego na podstawie delegacji określonej w np. 37 ust. 2a ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 708), które są niezbędne do udzielenia pomocy *de minimis* i dotyczą w szczególności wnioskodawcy i prowadzonej przez niego działalności oraz wielkości i przeznaczenia pomocy publicznej otrzymanej w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą, na pokrycie których ma być przeznaczona pomoc *de minimis*;
 - 3) kserokopii dokumentacji obrazującej kondycję finansową wnioskodawcy za okres 3 ostatnich lat obrotowych.
 6. Dłużnik korzystający z pomocy *de minimis* w ramach niniejszej uchwały jest zobowiązany do przedłożenia w żądanym terminie – na wniosek organu uprawnionego – dodatkowych dokumentów lub informacji niezbędnych dla jej oceny oraz prawidłowego udzielenia ulgi.
 7. W przypadku, kiedy udzielenie ulgi stanowiącej pomoc *de minimis* nie jest możliwe z uwagi na przekroczenie pułapu dopuszczalnej pomocy *de minimis* lub z uwagi na niedopełnienie obowiązków określonych w ust. 5 i 6, wniosek dłużnika o udzielenie ulgi pozostawia się bez rozpatrzenia.
- § 9. 1. Organ uprawniony może cofnąć udzieloną ulgę w spłacie należności albo uchylić się od skutków oświadczenia woli lub odstąpić od ugody w przedmiocie umorzenia, odroczenia spłaty lub rozłożenia na raty należności pieniężnych, jeżeli:
- 1) dowody, na podstawie których udzielono ulgi, okazałyby się fałszywe;
 - 2) dłużnik wprowadził organ uprawniony w błąd co do okoliczności, które stanowiły podstawę udzielenia ulgi.
2. W razie zaistnienia przesłanek o których mowa w § 9 ust. 1 – należność staje się natychmiast wymagalna wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od pierwotnego terminu zapłaty za cały okres opóźnienia.
- § 10. Wykonanie uchwały powierza się wójtowi gminy/burmistrzowi/prezydentowi miasta.

OŚWIADCZENIE O STANIE MAJĄTKOWYM		
POUCZENIE 1. Druk „Oświadczenia o stanie majątkowym” należy wypełnić w języku polskim, czytelnie, drukowanymi literami, bez skreśleń i poprawek, na maszynie, na komputerze lub ręcznie, zgodnie z opisem pól. 2. Wnioskodawca wypełnia tylko pola jasne wniosku, z tym że pola niewypełnione należy przekreślić.		
A. ORGAN UPRAWNIONY DO UDZIELANIA ULG W SPŁACIE NALEŻNOŚCI PIENIĘŻNYCH O CHARAKTERZE CYWILNOPRAWNYM PRZYPADAJĄCYCH GMINIE ... LUB JEJ JEDNOSTKOM ORGANIZACYJNYM		
ADRES URZĘDU GMINY		
B. DŁUŻNIK WNIOSKUJĄCY O UDZIELENIE ULGI W SPŁACIE NALEŻNOŚCI PIENIĘŻNYCH O CHARAKTERZE CYWILNOPRAWNYM PRZYPADAJĄCYCH GMINIE LUB JEJ JEDNOSTKOM ORGANIZACYJNYM		
DANE WNIOSKODAWCY		
1. Numer PESEL:	2	Numer identyfikacyjny REGON:
	3. :	Numer identyfikacyjny NIP
4. Nazwisko lub pierwszy człon nazwiska złożonego/ Nazwa lub firma:		
5. Drugi człon nazwiska złożonego:		
6. Imię pierwsze:	7. Imię drugie:	
MIEJSCE ZAMIESZKANIA/SIEDZIBA		
8. Kraj:	9. Województwo:	
10. Powiat:	11. Gmina:	
12. Miejscowość:		
13. Ulica:		
14. Numer domu:	15. Numer lokalu:	16. Kod pocztowy:

ADRES DO DORECZENIA
(należy wpisać jeżeli jest inny niż miejsce zamieszkania / siedziba)

17. Miejscowość:			
18. Ulica:			
19.	Numer domu:	20. Numer lokalu:	21. Kod pocztowy:

C. MAJĄTEK DŁUŻNIKA WNIOSKUJĄCOGO O UDZIELENIE ULGI

NIERUCHOMOŚCI

NIERUCHOMOŚĆ PRZEZNACZONA DO STAŁEGO ZAMIESZKIWANIA

1. Tytuł prawny (np. własność, użytkowanie wieczyste):	2. Rodzaj nieruchomości (nieruchomość zabudowana domem mieszkalnym lub mieszkaniami):
3. Powierzchnia domu / mieszkania w m ² :	4. Powierzchnia działki w hektarach lub m ² (w przypadku nieruchomości zabudowanej domem mieszkalnym):
5. Miejsce położenia nieruchomości:	6. Numer księgi wieczystej:
7. Szacunkowa wartość nieruchomości (w przypadku nieruchomości zabudowanej domem mieszkalnym należy wskazać łączną wartość domu mieszkalnego i działki):	8. Informacje o obciążeniach hipotecznych lub egzekucjach komorniczych:

NIERUCHOMOŚĆ ROLNA

9. Tytuł prawny (np. własność, użytkowanie wieczyste):	10. Powierzchnia gospodarstwa w hektarach:
--	--

11. Typ gospodarstwa:	12. Podać rodzaj i areal upraw:
------------------------------	--

13. Miejsce położenia nieruchomości:	14. Numer księgi wieczystej:
15. Szacunkowa wartość nieruchomości rolnej:	16. Zabudowanie gospodarcze (np. stodoła, obora, chlewnia, kurnik, stajnia, szklarnia, silos, młyn – w tym należy wskazać: rok budowy, powierzchnię, stan zużycia, szacunkową wartość):

17. Informacje o obciążeniach hipotecznych lub egzekucjach komorniczych:

INNE NIERUCHOMOŚCI

(należy wpisać tytuł prawny, powierzchnię, położenie, rodzaj przeznaczenia, szacunkową wartość, informacje o obciążeniach hipotecznych lub egzekucjach komorniczych)

RUCHOMOŚCI

18. Pojazdy samochodowe, w tym motocykle (należy wpisać markę, rok produkcji, szacunkową wartość oraz informację o obciążeniach kredytowych lub zajęciach komorniczych):

19. Maszyny i urządzenia, rolnicze środki transportu (należy wpisać cechy użytkowe, markę, rok produkcji, szacunkową wartość oraz informację o obciążeniach kredytowych lub zajęciach komorniczych):

20. Inwentarz żywy (należy wpisać rodzaj, ilość, szacunkową wartość oraz informację o obciążeniach kredytowych lub zajęciach komorniczych):

21. Inne wartościowe przedmioty, w tym przedmioty składające się na wyposażenie i urządzenia domowe (należy wpisać rodzaj, szacunkową wartość oraz informację o obciążeniach kredytowych lub zajęciach komorniczych):

POZOSTAŁY MAJĄTEK

22. Oszczędności (należy wpisać wartość nominalną i walutę):

23. Papiery wartościowe:

D. DOCHODY I ŹRÓDŁA UTRZYMANIA DŁUŻNIKA I OSÓB POZOSTAJĄCYCH WE WSPÓLNYM GOSPODARSTWIE DOMOWYM

(należy wpisać wszystkie dochody i źródła utrzymania dłużnika oraz osób pozostających z dłużnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym)

imię i nazwisko oraz stopień pokrewieństwa	źródło uzyskiwanego dochodu (np. wynagrodzenie za pracę, dochód z działalności gospodar- czej, emerytura, renta, alimenty)	dochód miesięczny netto

E. INNE ISTOTNE DANE DOTYCZĄCE SYTUACJI MAJĄTKOWEJ DŁUŻNIKA

MIESIĘCZNE KOSZTY UTRZYMANIA DŁUŻNIKA

(w przypadku kosztów eksploatacyjnych wpisać przypadający na dłużnika udział w pokrywaniu tych kosztów)

1. Podatek od nieruchomości:	2. Czynsz:	3. Gaz:
4. Energia elektryczna:	5. Woda i kanalizacja:	6. Ogrzewanie:
7. Telefon:	8. Wyżywienie:	9. Opieka medyczna, w tym koszty zakupu leków:
10. Internet:	11. Opłata za TV:	12. Odzież i obuwie:

13. Ubezpieczenie domu/ mieszkania:	14. Ubezpiecze- nie samochodu:	15. Ubezpieczenie na życie:
16. Inne koszty utrzymania:		
ZOBOWIĄZANIA DŁUŻNIKA		
17. Zobowiązania Dłużnika wynikające z umowy kredytu lub umowy pożyczki (należy wpisać nazwę banku, cel zaciągnięcia kredytu/pożyczki, okres kredytowania, aktualną wartość zadłużenia, wysokość miesięcznej raty, a także informacje dotyczące sposobów zabezpieczenia kredytu/pożyczki, w tym informacji o wpisie hipoteki):		

18. Inne zobowiązania Dłużnika, w tym zobowiązania wobec Urzędu Skarbowego, ZUS, KRUS, Gminy..., zobowiązania wynikające z orzeczeń sądowych, np. (należy wpisać podstawę zobowiązania, wysokość zobowiązania, termin wymagalności zobowiązania, inne istotne informacje dotyczące tego zobowiązania):
19. Informacje o prowadzonych wobec Dłużnika egzekucjach komorniczych:
F. INFORMACJE DOTYCZĄCE SYTUACJI FINANSOWEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ PROWADZONEJ PRZEZ DŁUŻNIKA (wypełniają wyłącznie przedsiębiorcy)
DANE DOTYCZĄCE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ DŁUŻNIKA
1. Nazwa lub firma prowadzonej przez Dłużnika działalności gospodarczej:
2. Forma prowadzonej działalności gospodarczej:
3. Przeważający rodzaj prowadzonej działalności (należy wpisać kod PKD):
4. Ilość zatrudnionych pracowników:

SYTUACJA FINANSOWA				
	PRZYCHÓD	KOSZTY	DOCHÓD	STRATA
Na koniec miesiąca poprzedzającego wniosek, tj.				
Na koniec kwartału poprzedzającego wniosek, tj.				
Na koniec roku poprzedzającego wniosek, tj.				
MAJĄTEK PRZEDSIĘBIORSTWA / SPÓŁKI NA DZIEŃ ZŁOŻENIA WNIOSKU				
<p>5. Majątek trwały:</p> <p>– wartości niematerialne i prawne:</p>				
<p>rzeczowy majątek trwały: finansowy majątek trwały: należności długoterminowe:</p>				
<p>6. Majątek obrotowy:</p> <p>– zapasy: – należności i roszczenia: – papiery wartościowe przeznaczone do obrotu: – środki pieniężne:</p>				
<p>7. • w kasie: • na rachunku bankowym: • inne, np. weksle, czeki, np.:</p> <p>Nieruchomości (należy wpisać rodzaj nieruchomości, tytuł prawny, powierzchnię, położenie, numer księgi wieczystej, szacunkową wartość, informacje o obciążeniach hipotecznych lub egzekucjach komorniczych):</p>				
<p>8. Pojazdy samochodowe lub inne pojazdy wykorzystywane do prowadzenia działalności gospodarczej(należy wpisać markę, rok produkcji, szacunkową wartość, informację o obciążeniach kredytowych oraz egzekucjach komorniczych):</p>				
<p>9. Inne składniki majątku:</p>				

**ZOBOWIĄZANIA POWSTAŁE W ZWIĄZU Z PROWADZONĄ DZIAŁALNOŚCIĄ GOSPODARCZĄ
NA DZIEŃ ZŁOŻENIA WNIOSKU**

(należy wpisać podstawę zobowiązania, aktualną wysokość zobowiązania, okres spłaty zobowiązania, wysokość miesięcznej raty, inne istotne informacje dotyczące zobowiązania)

10. Zobowiązania względem Skarbu Państwa, np. Urząd Skarbowy, ZUS:

11. Zobowiązania względem jednostek samorządu terytorialnego:

12. Zobowiązania względem banków i innych instytucji finansowych:

13. Zobowiązania wynikające z umów leasingu:

14. Inne:

G. INNE OŚWIADCZENIA DŁUŻNIKA

1. Określenie charakteru i przyczyn trudności w uregulowaniu należności o charakterze cywilnoprawnym:

2. Sytuacja życiowa i rodzinna Dłużnika mająca wpływ na stan majątkowy Dłużnika:

3. Klęski żywiołowe, wypadki i inne zdarzenia losowe mające wpływ na stan majątkowy Dłużnika:

UWAGA:

1. Do niniejszego druku „Oświadczenia o stanie majątkowym” należy załączyć wszystkie dokumenty lub oświadczenia potwierdzające podane informacje o dochodach, wydatkach, stanie majątkowym, stanie zdrowia, sytuacji życiowej i rodzinnej, sytuacji majątkowej prowadzonej działalności gospodarczej.
2. Wypełniony druk „Oświadczenia o stanie majątkowym” posiada moc dowodową w postępowaniu w sprawie zastosowania ulg na podstawie Uchwały w sprawie szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych, mających charakter cywilnoprawny, przypadających gminie lub jej jednostkom organizacyjnym, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organu i osób uprawnionych do udzielania tych ulg – zatem informacje w nim zawarte powinny być prawdziwe, rzetelne i kompletne.
3. W przypadku, gdy niniejszy druk „Oświadczenia o stanie majątkowym” jest wypełniany przez osobę reprezentującą Dłużnika, należy załączyć do niniejszego oświadczenia dokumenty potwierdzające umocowanie do działania w imieniu Dłużnika.

MIEJSCOWOŚĆ I DATA

PODPIS DŁUŻNIKA / PODPIS OSOBY REPREZENTUJĄCEJ DŁUŻNIKA

1. Nazwisko lub pierwszy człon nazwiska złożonego:

2. Drugi człon nazwiska złożonego:

3. Imię pierwsze:

4. Imię drugie:

5. PESEL:

6. Adres do korespondencji:

7. Numer telefonu kontaktowego:

8. Podpis:

Do oświadczenia należy dołączyć klauzulę dotyczącą przetwarzania danych osobowych.